

Wychodzi w każdy **Poniedziałek**
podczas pory kąpielowej.

PRZEDPŁATA

na cały sezon kąpielowy
wynosi:

w Krynicy 2 złr. 50 ct.

z przesyłką poczt. 3 „ — „

za granicą 3 „ 25 „

Numer pojedynczy w Krynicy
kosztuje **15 ct.**

W innych miejscach i zdrojowiskach krajowych **16 ct.**

KRYNICA**PISMO**

poświęcone balneologii i sprawom polskich zdrojowisk.

Redaktor główny i wydawca: **Dr. LEON KOPFF**,
lekarz rządowy c. k. Zakładu zdrojowego w Krynicy.

Przedpłatę frankowaną
przyjmuje Administracja pisma
„Krynica“ w Krynicy, tudzież
wszystkie urzęda pocztowe.

W Warszawie, Król. Polskiem
i Rosyi, przyjmują przedpłatę
wszystkie księgarnie.

INSERATY przyjmuje, za opłatą od
miejsca wiersza drobnym drukiem
(petit) po **10 centów**, Administra-
cja „Krynicy“, tudzież w Krakowie
Drukarnia Związkowa ul. ś. Jana Nr. 13.

Biuro Redakcyi i Administracyi
w kancelaryi c. k. Zarządu zdro-
jowego w Krynicy.

KALENDARZ:

Wrzesień. 16 **Poniedziałek**. Ludmiły m. i Edyty p. 17 **Wtorek**. Piętna św. Franciszka. 18 **Środa**. Such. Józefa z K. 19 **Czwartek**. Januarego m. 20 **Piątek**. Such. Eustachego i Faustyna. 21 **Sobota**. Such. Mateusza ap. 22 **Niedziela** 16 po Św. Władysława z Gieln. — Wschód słońca: 16/9 5.18, 22/9 5.27. — Zachód słońca: 16/9 5.52, 22/9 5.39.

WPLYW TEMPERATURY na organizm ludzki.

Według Prof. Dr. W. J. van Bebbera

opracował

WIKTOR DOLEŻAN.

(Dokończenie).

O wiele częściej mamy jednak do czynienia z miejscowym ubytkiem ciepła z czułych części skóry. Oziębienie daje się łatwo uczuć choć zresztą całe ciało jest ciepłe, poprzednio wspomnianym miejscom ciała zakrytym, jak również nogom, które stosunkowo najtrudniej zatrzymują ciepłotę normalną.

W wysokim stopniu narażają się na niebezpieczeństwo ludzie, u których skutkiem pobytu w wysokiej ciepłocie lub wyczerpanej pracy mięśniowej wystąpiło przekrwienie skóry i wydzielanie potu. Doznają oni bowiem potem podczas spoczynku ciała silnego oziębienia. Wśród podobnych okoliczności zwykła zawodzić zupełnie ochronna reakcja i to tem łatwiej, im obficiej parowanie odprowadza ciepło ze sporniałej powierzchni skóry.

Wielu ludzi odznacza się szczególną czułością na odprowadzenie ciepła wywołane ruchem powietrza uderzającego o nie wielką przestrzeń ciała (t. z. przeciągi). Czasem następują po przemijającym działaniu takiego przeciągu już w kilka godzin nerwice. Wszystkie te bodźce zimna wywołują prawdziwe zmrożeń zakończeń nerwów w skórze, a te znowu przenoszą zaburzenia aż do środków naczynio-ruchowych. W jaki sposób powstają potem patologiczne zmiany w błonie śluzowej, zauważone przy zaziębieniach, o tem nie mamy jeszcze pewnych pojęć. Najprawdopodobniej odgry-

wają w wielu przypadkach najważniejszą rolę w rozwijającym się procesie choroby mikroby, które znachodzą się często w wydzielinach. W najnowszych czasach stwierdzono doświadczalnie, że zwierzęta, którym zaszczerpiono bakteryje, o wiele prędzej giną, jeśli równocześnie były narażone na silne oziębienie.

Następujące stosunki atmosferyczne uważa Flügge, za najzwyklejszy powód do zaziębień: 1) silne, zimne wiatry, które zarówno na wolnym powietrzu, jak i w mieszkaniach (przeciągi) mogą wywołać silne oziębienie ciała; 2) silne i nagłe różnice ciepłot, zarówno spadki jak i podniesienia, gdy sztuczna regulacja ciepła nie wystarcza (szybko rosnąca temperatura sprowadza rozgrzanie ciała, skutkiem czego daje więcej sposobności do nagłego oziębienia niż n. p. zimne wiatry); 3) opady atmosferyczne lub stała wilgotność powietrza, z którymi w parze idzie wilgotność gruntu, zamoczenie nóg. mokra odzież, czyli czynniki sprowadzające oddawanie ciepła. Łatwo więc z tego, co się wyżej powiedziało, skreślić, jakie własności musi posiadać klimat, by wywołał łatwo zaziębienie. W klimatach podzwrotnikowych, wilgotnych, gdzie skutkiem braku bodźców zimna skóra leniwieje i nie jest zdolną do reakcyi, zdarzają się nawet przy niewielkich różnicach ciepłot często zaziębienia, szczególnie jeśli wiatr przyspiesza oddawanie ciepła. Tak samo klimat, w którym panuje przeważnie wilgoć, zimno i wiatry, wpłynie korzystnie na rozwój chorób z zaziębienia. Również znaczne i częste różnice w ciepłotach prowadzą do częstych zaziębień, gdyż już niewielkie zaburzenia w regulacji ciepła lub niedostateczne użycie sztucznych urządzeń pociągają za sobą zaziębienie.

Różnica ciepłoty wśród dnia pozostaje jak się zdaje w pewnym związku ze stosunkiem śmiertelności. Obydwa te zjawiska mają pewne punkta styczne, mianowicie w tem, że po większych różnicach w ciepłocie następuje we dwa miesiące później również większa śmiertelność. I tak otrzymał Kremser następujące wypadki w okresie od 5—10 lat.

Prowincye	Liczba pośrednia z roku		Orzesy roczne, całe Prusy	
	Na 1000 mieszk. umierała rocznie	Różnica ciepłoty	Roczne wypadki śmierci	Różnica ciepłoty
Hohenzollern . . .	32	2,0°C.	Grudzień 1949	Październik 1,56°C.
Szląsk	31	1,9	Styczeń 2073	Listopad 1,64
Prusy	30	1,9	Luty 2160	Grudzień 2,10
Poznańskie . . .	30	1,8	Murzec 2190	Styczeń 1,88
Westfalia	28	1,8	Kwiecień 2098	Luty 1,97
Brandenburgia .	27	1,7	Maj 1980	Marzec 1,64
Kraj nadreński .	27	1,7	Czerwiec 1837	Kwiecień 1,73
Saksonia	27	1,8	Lipiec 1881	Maj 1,67
Hessen-Nassau .	26	1,7	Sierpień 2026	Czerwiec 1,84
Pomorze	25	1,6	Wrzesień 1958	Lipiec 1,70
Hannover	25	1,6	Październik 1821	Sierpień 1,46
Szlezwik-Holsztyń.	22	1,4	Listopad 1843	Wrzesień 1,45

Z drugiej znów strony otrzymał Hegy fok y z lat 1873/81 dla Budapesztu mniej stanowczy wynik, jakto wskazuje podane poniżej zestawienie:

Grudzień styczeń luty marzec kwiecień maj czerwiec lipiec sierpień wrzesień paźdz. listopad.

Różnice ciepłot dziennych.

2,18 2,21 1,86 2,19 1,84 2,09 1,87 2,04 1,82 1,71 1,59 1,60

wypadki śmierci na 100 dni

3030 3266 2322 3710 3712 3778 3454 3833 3834 3105 2732 2892

Według tego przypada najwyższa różnica ciepłot na zimę, a śmiertelności na wiosnę, podczas gdy w jesieni jest zarówno śmiertelność jak i różnica ciepłoty najmniejszą. Hegy fok y obliczał również różnice ciepłoty dla innych czynników meteorologicznych i doszedł do wyniku, że pory roku według zmienności stanu powietrza od maximum do minimum w takim następują po sobie porządku: zima, wiosna, jesień, lato. Co do śmiertelności stoją zaś pory roku od maximum do minimum w takim szeregu: wiosna, lato, zima, jesień. Mamy więc tutaj przesunięcie w ciągu jednego roku prawie o trzy miesiące. Maximum zmienności ciepłoty przypada na zimę, śmiertelności na wiosnę; minimum zmienności na lato, śmiertelności na jesień. Pozostałe dwie pory roku odpowiadają sobie również zupełnie.

Nieliczne te badania świadczą wprawdzie stanowczo o prawidłowym związku między obydwoma czynnikami, ale nie wystarczają jeszcze do wypowiedzenia z całą pewnością prawa, mogącego mieć zastosowanie w każdym wypadku. Może dalsze doświadczenia przyniosą nam w tym kierunku nowe prawdy, które pozwolą nabrać tej pewności.

Wiadomości bieżące i drobne.

Z dzisiejszym numerem kończymy nasze sezonowe wydawnictwo, składając szanownym współpracownikom i abonentom nujuprzejmniejsze podziękowanie za tak łaskawie udzielone poparcie naszemu tygodnikowi.

Numer 15 *Krynicy*, ostatni w tym sezonie, wychodzi o dni parę później niż zwykle, z przyczyny życzenia Zarządu zdrojowego, który w nim chciał umieścić już pełną i zakończoną listę gości zdrojowych. Lista ta wykazuje znaczne zwiększenie się frekwencji w r. b. w porównaniu z latami ubiegłymi. Dotąd frekwencja Krynicy nie przekroczyła jeszcze nigdy cyfry 4700. W r. 1894 wynosiła ona 4.623 osób, w r. 1893 4.551, w tym roku zaś osiągnęła cyfry 5.096 osób. Zatem w r. 1895 w porównaniu z sezonem r. 1894 bawiło w Krynicy o 473 osób więcej. W krok ze zwiększoną frekwencją, postępuje też zwiększony dochód za kąpiele mineralne i borowinowe, a także za procedury hydropatyczne. Miejmy nadzieję, że zwiększenie to dochodu, i to zwiększenie stosunkowo znaczne, zdecyduje sfery, w których rękach spoczywa administracja zdrojowiska, do szybkiego wprowadzenia ulepszeń, już od lat kilku zamierzonych, a szczególnie do przeprowadzenia w obrębie całego rajonu zdrojowego tak niezbędnego i zwłoki niecierpiącego uporzędowania stosunków sanitarnych, a w szczególności zaopatrzenia całego Zakładu zdrojowego w zdrową wodę do picia i w odpowiedni, wymogom miejscowym najstosowniejszy system usuwania nieczystości kloacalnych.

Pan W. D. w Nr. 14 *Krynicy* umieścił w wiadomościach bieżących ustęp o bandzie chłopców, której dowódcą miał być niejaki „Sowiński“. Ponieważ kronika p. W. D. nie była przeglądana w redakcyi naszego pisma, lecz pisaną przez p. W. D. już po wyjeździe jego z Krynicy i wprost do druku oddaną, przeto poczuwamy się do obowiązku nadmienić, że nie podzielamy poglądów p. W. D., aby dziecinne i niewłaściwe wybryki niedorośliwych chłopców podnosić w ten sposób w piśmie publicznem, a szczególnie, aby nazwisko jednego niedorośliwej młodzieży powinno się, zdaniem naszym, jak najmniej w dziennikach pisać, a to z przyczyn czysto pedagogicznych, Załatwienie ich, a względnie skarcenie odpowiednie, powinno się pozostawić władzom wychowawczym, mającym dozór nad niedorośliwą młodzieżą.

Na życzenie wielu Czytelniczek naszego tygodnika, musimy jeszcze w numerze ostatnim naszego pisma podnieść uprzejmość pp Urzędników pocztowych, a szczególnie naczelnika tutejszego c. k. urzędu pocztowego p. Orłowskiego. Panowie ci, mimo przeszkód w urzędowaniu, których przyczyną jest złe i w wysokim stopniu niedostateczne pomieszczenie biur urzędu pocztowego, dokładali wszelkich starań, aby wymaganiom gości kąpielowych całkowicie odpowiedzieć, a przytem udzielali chętnie wszelkich wyjaśnień, nie tylko w sprawach pocztowych, ale także co do najwygodniejszych połączeń kolejowych, wyjazdu odpowiedniego z Krynicy i t. p. informacji.

Koty a dyfterya. Jeden z lekarzy angielskich na posiedzeniu Towarzystwa higienicznego w Londynie zdawał sprawę z dwóch wypadków, w których dzieci zaraziły się dyfterją od kotów.

W pewnym domu dziecko, które miało ulubieńca kota, zachorowało na dyfterję i umarło. Po śmierci dziecka ów kot ulubieniec także zachorował, a w chorobie tej pielęgnowały go dzieci sąsiadów; wkrótce zachorowały i one na dyfterję, a ściśte dochodzenia przemawiały za tem, że zarazek dyfterji mógł przenieść tylko ów kot.

W innym znów domu zachorowało pięcioro dzieci na dyfterję. Podczas choroby bawiły się one z trzema kotami. Gdy dzieci już były rekonwalescentami, zachorowały koty i wszystkie trzy zginęły. Sekcyja zwłok ich wykazała, że przyczyną śmierci ich była dyfterya.

DROBIAZGI HUMORYSTYCZNE.

Aforyzmy o kobietach.

„Są kobiety, które mają jedną jedyną wadę, że są kobietami“.

Napoleon I.

„Najnieszcześniejsze kraje i najlepsze kobiety są te, o których się nie mówi“.

Szyller.

„Kobieta jest puchem marnym o tyle, o ile nie waży 200 funtów“.

Humorysta.

Delikatne przypomnienie.

Żona: Są chwile, kiedy bardzo chciałabym być mężczyzną.

Mąż: Kiedyż to?

Żona: Wtedy, gdy przechodzę koło sklepu jubilera. Bo co to musi być za rozkosz kupić żonie np. piękne dormezy!

Na lekcyi geografii.

Janinka: Nie rozumiem, jak w tak małej Szwajcaryi może się pomieścić tyle gór:

Guwernantka: (wielka miłośniczka porządku). —

A to widzisz, moje dziecko, dlatego, że każda góra leży na swoim miejscu.

— Ach, mamuńciu, jutro moje urodziny. Mój Boże! będę już miała lat trzydzieści!

— Ależ nie płacz Klarcu, przy latach trzydziestu zostaniesz co najmniej lat dziesięć.

Właściciel domu (do lokatora najmującego pomieszkanie): — Czy szkodzi panu dym?

Lokator (myśląc, że właściciel chce zapalić cygaro):

— O hynajmniej!

Właściciel domu: — Ciesz się mną bardzo, bo piec trochę dymia.

Spostrzeżenia Stacji meteorologicznej w Krynicy.

2 września (poniedziałek) godzina 7 rano barometr linie paryskie 318.0; termometr C. 12.5; godz. 2 popołudniu 20.0; godz. 9 wieczór 20.0; niebo czyste, wiatr słaby.

3 września (wtorek) godz. 7 rano barom. 318.8; term. 15.0; godz. 2 pop. 22.5; godz. 9 wieczór 17.5; niebo czyste, wieczorem wiatr bardzo słaby.

4 września (środa) godz. 7 rano barom. 318.6; term. 16.3; godz. 2 pop. 22.5; godz. 9 wieczór 17.5; niebo czyste, wieczorem wiatr bardzo słaby.

5 września (czwartek) godz. 7 rano barom. 318.1; term. 15.0; godz. 2 popoł. 15.0; godz. 9 wieczór 16.3; niebo czyste, wiatr bardzo słaby.

6 września (piątek) godz. 7 rano barom. 318.1; term. 15.0; godz. 2 popoł. 25.0; godz. 9 wieczór 17.5; niebo czyste, wiatr bardzo słaby.

7 września (sobota) godz. 7 rano barom. 317.7; term. 15.0; godz. 2 p. 23.7; godz. 9 wieczór 18.7; niebo czyste, wiatr słaby.

8 września (niedziela) godz. 7 rano barom. 317.5; term. 16.3; godz. 2 popoł. 22.5; godz. 9 wieczór 20.0; niebo zrana zachmurzone, później półpochlurno, wiatr słaby.

Wiadomości urzędowe c. k. Zakładu Zdrojowego w Krynicy.

Opłaty zdrojowe wynoszą na cały sezon od osoby: Taksa kuracyjna I. kl. 3 zlr., za muzykę 3 zlr. — Taksa kuracyjna II. kl. 1 zlr. 50 ct., za muzykę 1 zlr. 50 ct. — Lekarze i ich żony, nauczyciele i nauczycielki szkół ludowych, dzieci do lat 10 i służba są wolni od opłaty. Ubodzy są od opłat zdrojowych uwolnieni tylko w czasie od 15 maja do 1 lipca i od 1 września do 30 września.

Lekarze ordynujący: a) rządowi: Dr. L. Kopff „pod Topolami“, Dr. H. Ebers w „Zakładzie hydropatycznym“;

b) Prywatni: Dr. Z. Aschkenazy „pod Pagatem“, Dr. J. Blatteis „pod Jeleniem“, Dr. M. Cercha „pod Szwajcarem“, Dr. Gębarzewski „pod Białym Orłem“, Dr. Glücksmann w budynku posadowym, Dr. Lorentski „pod Litwinką“, Dr. F. Michalik w „Willi Białej Róży“, Dr. Nieszkowski „pod Orłem“, Dr. F. Kmiotowicz „pod Kosynierem“, Dr. B. Skórczewski w „Witoldówce“, Dr. Tabor w willi „pod 3-ma Różami“.

Ceny pomieszek w domach rządowych od 1 zlr. do 2 zlr. dziennie za pokój. Ceny pomieszek w domach rządowych także od 15 maja do 30 czerwca i od 1 września do 30 września niższe o 20%. Najdogodniej wybrać mieszkanie za przybyciem do Krynicy, ostatecznie za pomocą biura wywiadowczego, co wielka ilość mieszkań ułatwia i unikać faktorów na dworek kolejowym w Muszynie.

Apteka w domu „pod Krakusem“.

C. k. Zarząd zdrojowy w Łazienkach mineralnych.

C. k. Poczta i Telegraf „pod Zamkiem“.

Komisya zdrojowa i Biuro wywiadowcze „pod Potokiem“ (Bazar).

Czytelnia gazet w Domu zdrojowym.

Biuro wywiadowcze w Łazienkach mineralnych udziela bezpłatnie wszelkich wyjaśnień.

O zgubione i znalezione rzeczy zgłaszać się należy do Biura wywiadowczego c. k. Komisji zdrojowej w Łazienkach mineralnych.

Ceny kąpiel:

I. W gmachu lazienkowym głównym.

	Od godz. 6 rano do 2 popołudn.	Od godz. 4 do 6 popołudn.	Jozęgi w w.
	zlr. ct.	zlr. ct.	
Kąpiel mineralna wanienna metodą Schwartza ogrzewana dla dorosłych klasa I.	— 90	— 90	
„ „ „ „ II.	— 75	— 60	
„ „ „ „ III.	— 65	— 50	
Kąpiel dla dzieci obok kąpeli dla dorosłych	— 40	— 30	
Kąpiel mineralna nasiadowa	— 20	— 20	

II. W chodniku krytym.

Kąpiel gazowa z kwasu węglowego	— 50	— 50	
---	------	------	--

III. W lazienkach borowinowych.

Kąpiel żelazna borowinowa klasa I.	1 60	1 60	
„ „ „ „ II.	1 30	1 10	
„ „ „ „ III.	1 20	1 —	
„ „ „ dla dzieci	— 80	— 70	
„ „ „ na nogi	— —	— 30	
„ „ „ na ręce	— —	— 20	
Okład borowinowy	— —	— 10	
Kąpiel zwyczajna klasa I.	— 60	— 50	
„ „ „ „ II.	— 50	— 40	

IV. Dodatki do kąpiel.

Cztery litry odwaru igliwiowego	— 20	— 20	
Za użycie prześcieradła kąpielowego	— 10	— 10	
„ „ ręcznika	— 6	— 6	

Cennik c. k. Zakładu hydropatycznego: I. Kąpiele: A) Bilet na kompletne procedury hydropatyczne przez cały dzień, t. j. rano, przed i popołudniu używać się mające, na dni 7, I. klasy dziennie à 1 zlr., kosztuje 7 zlr.; II. kl. dziennie po 75 ct., kosztuje 5 zlr. 25 ct. Ten sam bilet na 6 dni I. kl., dziennie 1 zlr., kosztuje 6 zlr.; II. kl. po 75 ct. dziennie 4 zlr. 50 ct. B) Bilet na kompletne procedury, t. j. na używanie procedur hydropatycznych 2 razy dnia, na 7 dni, I. kl. dziennie à 80 ct., kosztuje 5 zlr. 60 ct.; II. kl. po 65 ct. dziennie, kosztuje 4 zlr. 55 ct. Ten sam bilet na 6 dni I. klasy po 80 ct., kosztuje 4 zlr. 80 ct.; II. kl. po 65 ct. dziennie, kosztuje 3 zlr. 90 ct. C) Bilet na jednorazowe użycie procedury hydropatycznej w jednym dniu I. kl. 60 ct.; II. kl. 50 ct. Właściciel takiego biletu na jednorazową dzienną procedurę ma prawo użycia raz na dzień którejkolwiek z wszystkich procedur hydropatycznych pojedynczo lub w połączeniu. D) Bilet na procedury w domu: 2 razy dnia 40 ct., 1 raz dnia 25 ct. — **Bielizna:** za 1 prześcieradło 10 ct., za 1 ręcznik 6 ct., za 1 koc wełniany 20 ct.

Uwaga. Ceny kąpeli mineralnych, borowinowych i procedur hydropatycznych są w czasie od 15 maja do końca czerwca i od 1 września do końca sezonu o 20% niższe.

Wypożyczalnia książek w pawilonie u p. Kaczyńskiego przy deptaku. Ma dzieła w języku polskim, francuskim, niemieckim i angielskim. Opłata miesięczna od biorących 1 dzieło 1 zlr., 2 dzieła 2 zlr. — Kaucya 5 zlr.

Kefirnia i mleko sterylizowane wyrabia p. T. Lipińska w domu „pod Pogonią“.

Mleczarnia M. Komunikiej „pod Rybą“.

Restauracje, kawiarnie i cukiernie: a) Zakładowe: w „Domu Zdrowym“; b) Prywatne: „pod Trzema różami“, „pod Dębem“, „w Willi Ułana“, „pod 3-ma Koronami“ (izraelicka), „pod Turkiem“ (koszarna).

Powozy, fijakry i wózki góralskie: przy Dworcu kolei w Muszynie
Cena po 1 złr. 50 ct. do 3 złr.

Pociągi osobowe Kolei żelaznej państwowej:

Przychodzą do stacji kolejowej Muszyna-Krynica:

1) O godz. 7 minut 40 rano. Pociąg Nr. 618. (Od 1-go czerwca do 30 września włącznie).

2) O godz. 10 min. 52 przedpołudniem. Pociąg Nr. 612.

3) O godz. 12 min. 47 popołudniu. (Od 25 czerwca do 15 września włącznie). Poc. Nr. 615.

4) O godz. 6 min 30 wieczór.

Odchodzą ze stacji kolejowej Muszyna-Krynica:

1) O godz. 6 min. 39 rano. Poc. Nr. 613.

2) O godz. 2 min. 34 popołudniu. Poc. Nr. 611.

3) O godz. 5 min. 31 popołudniu. Poc. Nr. 615. (Od 25 czerwca do 15 września włącznie).

4) O godz. 8 minut 05 wieczór. Poc. Nr. 617. (Od 1 czerwca do 30 września włącznie).

Poczta listowa i przesyłkowa odchodzi z Krynicy:

1) O godz. 5 m. 20 rano w kierunku Tarnowa, Lwowa, Krakowa.

2) O godz. 9 m. 35 rano w kierunku Węgier.

3) O godz. 11 m. 40 popołudniu w kierunku Nowego Sącza, Lwowa, Zagórza, Krakowa. (Od 1 do 25 czerwca o godz. 1 m. 15 popołudniu).

4) O godz. 4 m. 15 popołudniu w kierunku Węgier, Krakowa, Lwowa przez Tarnów. (Od 1 do 25 czerwca o godz. 5 m 10 popołudniu),

5) O godz. 6 m. 15 wieczór w kierunku Tarnowa, Lwowa i Krakowa

Listy wybierają się ze skrzynek:

ad 1) o godz. 9 wieczór; ad 2) o godz. 8 m. 40 rano; ad 3) o godz. 11 przedpoł.; ad 4) o godz. 3 m. 20 popoł.; ad 5) o godz. 5 m. 30 popoł.

NADESŁANE.

(Artykuły w dziale tym umieszczone nie pochodzą od redakcyi).

Nie mając najmniejszego zamiaru prowadzić polemiki z autorem W. D. „Wiadomości bieżących“ w *Krynicy* z dnia 29 sierpnia 1895 roku, życzę sobie tylko wyjaśnić owa kwestyę brukową, która wcale nie miała miejsca z moim bratem i daleką jest od prawdy. Dlaczego ci panowie akademicy „gorącej krwi“ umieścili nazwisko mego brata, wyjaśni następujące zdarzenie:

Mój brat 13-letni chłopiec, spacerując po deptaku temu dwa tygodnie z towarzystwem, był z tyłu napastowany niejednokrotnie różnego rodzaju drwinkami i frazesami przez dwóch bohaterów, niejakich p. Nunberga Wilhelma i Fleiszmannna Stanisława, słuchaczy techniki we Lwowie, których ataki pozostały odparte; więc będąc zwyciężeni, a nie chcąc dać za wygraną udali się, jako dzieci do ojca, do p. W. Doleżana, aby stanął w obrocie skompromitowanego honoru i „gorącej krwi“. A ponieważ rzeczywiście w tych dniach miało miejsce podobne pobojowisko, no, kto i z kim, tego nie wiem, lecz na brzegach potoku, więc chcąc skorzystać z tego faktu wzmiankowani akademicy wyszykowali brutalny artykuł względem mego brata, nie spodziewając się, jak sami mniemali, że „ów“ i „niejaki“ jeszcze nie znikł z horyzontu krynickiego. Więc, czy władza opiekuńcza, czy zaś wychowanie p. akademików jest więcej winne, niech już osądzi bezstronnie sam czytelnik?

Nie licząc sobie wcale za honor wymagać satysfakcyi tak od podobnych akademików, jak i od autora, pozostaje mi się bardzo ubolewać, że owi akademicy galicyjscy psują swą „gorącą krew“ w bójce na laski z dziećmiakami, zamiast skorzystać z niej dla pożytku społecznego; zaś, co się tyczy p. Doleżana, który „uciekł“ przed nadejściem owego artykułu do Krynicy, trzeba wyznać, że jako przyszły nauczyciel gimnazjum, czyli przyszły naczelnik „owej zgrai uczniaków“ powinien rozsądniej zapatrywać się na każdą kwestyę i nadal nie pisać podobnych brutalnych zajęć. Będących w sprzeczności z rzeczywistością, by nie otrzymać nagrody według zasług!...

W każdym razie ten artykuł aż zanadto świadczy o bardzo niskiem pojęciu p. W. D. o literaturze i w ogóle o wychowaniu dzieci pod względem umysłowym; co się zaś tyczy inicjatora amatorskiego przedstawienia, autor, będąc źle poinformowany, wymienił nazwisko p. Wyszyńskiego zamiast synów inspektora szkolnego p. Baranowskiego ze współudziałem dyrektora teatru i reżysera p. Różańskiego, którzy to właśnie przedstawienie owe przyprowadzili do pomyślnego skutku na cel dobroczynny.

Krynica, dnia 11 września 1895 r.

Z. Sowiński.

SPIS RZECZY

zawartych w tygodniku „Krynica“ za sezon roku 1895.

Sprawozdanie c. k. Zakładu zdrojowego w Krynicy za sezon roku 1894 str. 1, 7, 15.

Uzdrowisko Graefenberg za czasów Priessnitza, a teraz. Podał Dr. Jasiński, str. 23, 31, 41, 53.

Znakomitsze dyetetyczno-klimatyczne lecznice dla suchotników. Skreślił Dr. Michał Zieleniewski, str. 63, 77, 87, 97.

Wpływ temperatury na organizm ludzki. Według Prof. Dra W. J. von Bebbera, opracował W. Doleżan, str. 105, 113, 121, 127.

Wiadomości bieżące i drobne, str. 2, 8, 16, 24, 32, 42, 54, 64, 78, 88, 98, 107, 116, 122, 128.

Drobizgi humorystyczne, str. 33, 44, 65, 90, 108, 122, 129.

Spostrzeżenia stacji meteorologicznej, str. 17, 24, 33, 44, 55, 65, 90, 108, 122, 129.

Wiadomości urzędowe c. k. Zakładu zdrojowego w Krynicy, str. 3, 10, 17, 24, 33, 44, 55, 65, 79, 90, 99, 108, 117, 123, 129.

Pociągi kolejowe i poczta, str. 3, 10, 18, 25, 34, 45, 56, 66, 79, 90, 99, 109, 123, 130.

Nadesłane, str. 130.

Lista gości, str. 3, 10, 18, 25, 34, 45, 56, 66, 80, 91, 100, 109, 117, 123, 130.

Ogłoszenia w każdym numerze.

XV. Lista Gości zdroj. w KRYNICY, przybyłych od 4 do 12 września 1895.

L. p.	Imię, Nazwisko i Godność	Zkąd przybywa	Pomieszkanie	Osób
3048	Chomińska Marya, żona gr. kat. proboszcza	z Wyhody	pod 3 Różami	1
3049	Ks. Dworak Franciszek	z Dobrowodola	w Pens. dra Ebersa	1
3050	Ciastoń Stefan, ukończony słuchacz praw	z Krakowa	pod Pagatem	1
3051	Zeńczak Józef, c. k. zarządca lasów	z Łopianki	w domu zdrojowym	1
3052	Zesisz Romuald, kupiec	z Warszawy	pod 3 Różami	1

L. p.	Imię, Nazwisko i Godność	Zkąd przybywa	Pomieszkanie	Osób
3053	Polman Włodzimierz, właściciel kopalni	z Schodnicy	pod 3 Różami	1
3054	Friedländer Herman, szynkarz	z Nowej wsi	u Brauna	1
3055	Edelman Markus, szynkarz	"	"	1
3056	Wróblewska Zofia i Ludmila, córki Rady	z Krakowa	pod Góralem	2
3057	Kowalski Ludwik, nadinżynier kol. z rodziną	z Tarnowa	pod 3 Różami	6
3058	Kr. Sawczyn Joachim, gr. kat. prohoszcz, z żoną i córką	z Mochawy	w Pens. Burzyńskiej	3
3059	Gałęzowski Dominik, handlowiec, z żoną	z Warszawy	pod Pagatem	2
3060	Ks. Gozdek Jakób, administrator	z Górszczyzna	w Pens. dra. Ebersa	1
3061	Kayzerowa Felicya, żona obywatela	z Złotkowic	w Romanówce	1
3062	Sabatowa Wanda, żona c. k. starosty, z córką Heleną Tyszkowską	z Kosowa	w Łazienkach borowin.	2
3063	Dyduszyński Kornel, c. k. kontrolor poczty, z rodziną	ze Lwowa	pod Zieloną górą	6
3064	Mołodowski Stefan, adwokat	z Piotrkowa	w Willi Janiny	1
3065	Bieder Mina, prywatna	z Nowego Sącza	" Braunfelda	1
3066	Tomkowicz Stanisław, obywatel	z Krakowa	pod 3 Różami	1
3067	Jakubowski Jan, c. k. Radca Sądu krajowego	z Sambora	pod Zieloną górą	1
			Razem rodzin 21, osób 35	
			Oprócz powyżej wyszczególnionych przybyło niekurujących się rodzin 2, osób 3	
			Suma poprzedniej listy rodzin 3238, osób 5058	
Ogólna ilość od 15 maja do 12 września 1895 r. rodzin 3261, osób 5096				

Uwaga. Wszelkie życzenia sprostowań uprasza się zgłaszać do Biura c. k. Komisji zdrojowej w Łazienkach mineralnych.

Treść numeru: Kalendarz — Wpływ temperatury na organizm ludzki, opracował Wiktor Doleżan. (Dokończenie). — Wiadomości bieżące i drobne. — Drobiazgi humorystyczne. — Spostrzeżenia stacji meteorologicznej. — Wiadomości urzędowe c. k. Zakładu zdrojowego w Krynicy. — Pociągi i poczta. Nadesłane. — XV-ta Lista Gości zdrojowych w Krynicy, przybyłych w czasie od 4 do 12 września 1895 r. — Ogłoszenia.

Cena 2 złr. — Prospekt darmo.

10 10

Do nabycia w cenniejszych księgarniach.

Farby i Lakiery,

PRZYRZĄDY do MALOWANIA,

Artykuły gospodarcze,

Artykuły dla gospodarstwa domowego,

Artykuły toaletowe, Artykuły kąpielowe,

Artykuły chirurgiczne i higieniczne,

KRĘGLE I KULE,

Hydronetki i Sikawki ogrodowe,

Materyały budowlane,

Materyały do pokrycia dachów

polecają

REIM i FRIEDRICH

Linia A-B KRAKÓW Rynek 37.

Cenniki bezpłatne.

15 15

Krynicki Wyciąg (Ekstrakt) z igliwia świerkowego

na kąpiele — przez Wys. c. k. Ministerstwo dla handlu i przemysłu listem pochwalnym, i na Wystawie rolniczej Śląskiej w Gieszynie medalem odznaczony. — Doświadczenia, jakie od lat kilku w Zakładzie zdrojowym w Krynicy przez licznych i znakomych lekarzy z pomienionym lekiem robiono, dostatecznie udowodniły, że tenże środek w rozlicznych cierpieniach da się z świetnymi skutkami zastosować, a mianowicie: 1) w bezgorączkowych postaciach żółtów, 2) w stężłości i obrzęknięciu stawów, 3) przeciw gośćcowi i dnie (artrytyzm) długotrwałej, 4) w wszelkich cierpieniach nerwowych, które z osłabienia pochodzą, 5) dla dzieci wątłej budowy ciała, a mianowicie chorobą angielską dotkniętych, 6) dla kobiet w słabościach macicznych, w formie nasiadowych kąpiele, 7) w niektórych cierpieniach skóry, jak liszaj, łupież i t. p., 8) w zastarzałych ranach, z których wydziela się uporeczywie ropa cuchnąca.

Wyrób uskutecznia się w **pracowni farmaceutycznej H. Nitribitta w Krynicy.** — Składy: dla Warszawy u pp. aptekarzy: Dra Teodora Heinricha, H. Kucharzewskiego, Karola Lilpopa, Leonarda Ziemińskiego; dla Kijowa w aptece p. Gustawa Seidla; dla Krakowa u p. J. Wentzia; dla Lwowa u p. Schubuta; dla Wiednia u p. Henryka Mattoniego.

13 15

15 15

Stacja kolei	
MUSZYNA-KRYNICA:	
z Krakowa	8 godz.
ze Lwowa	12 "
z Budapesztu	12 "

ZAKŁAD ZDROJOWY KRYNICA

(w Galicyi)

najobfitsza szczawa żelazista.

W miejscu: Poczta
trzy razy dziennie,
Telegraf, Apteka.

W Karpatach 590 metr. n. p. m. Od stacji kolejowej godzina drogi bitej, znakomicie utrzymanej.

Srodki lecznicze: klimat podalpejski, kąpiele żelaziste, uader obfite w wolny kwas węglowy, ogrzewane metodą Schwarza (w roku 1891 wydano ich 40.000)

Kąpiele borowinowe parą ogrzewane (w r. 1894 wydano 16.000).

Kąpiele gazowe z czystego kwasu węglowego.

Zakład hydropatyczny pod kierunkiem specjalisty Dra H. Ebersa (w r. 1894 wydano procedur hydropatycznych 28.000).

Picie wód mineralnych miejscowych i zagranicznych. **Żentycyca**, kefir, gimnastyka lecznicza. **Kąpiele rzeczne i spadowe.**

Lekarz zakładowy Dr. L. Kopff cały sezon stale ordynujący. — Nadto 14 lekarzy wolnopraktykujących.

Spacery: bardzo rozległy park szpilkowy, znakomicie utrzymany. Blższe i dalsze wycieczki w uroczu Karpaty. Urządzenie dla różnych gier towarzyskich (krokiet, Lawn tennis i t. d.).

Mieszkania: przeszło 1500 pokoi z komfortem urządzonych, z pościelą kompletną, usługą, piecami i t. d.

Kościół katolicki i cerkiew. Wspaniały **Dom zdrojowy**, kilka restauracyj. Kilka pensjonatów prywatnych. Mleczarnie. Cukiernie.

Muzyka zdrojowa pod kierunkiem A. Wronskiego od 21 maja. Stały **Teatr. Koncerta.** Zakład fotograficzny „Marya” ze Lwowa. Czytelnia dzienników i wypożyczalnia książek.

Frekwencya w r. 1894 — 4.650 osób.

Sezon od 15 maja do 30 września.

W maju, czerwcu i wrześniu ceny kąpiel, pomieszkań i potraw w głównej restauracji niższe.

Rozsyłka wody mineralnej: od kwietnia do listopada, składy we wszystkich większych miastach w kraju i za granicą.

W miesiącu lipcu i sierpniu ubogim żadne ulgi, jak uwolnienie od taks zdrojowych i t. p., udzielone nie zostaną.

Na żądanie udziela wyjaśnień

15 15

C. k. Zarząd zdrojowy w Krynicy.

Wszelkie owoce świeże, ananasy, banany i jarzyny ogrodowe, Owoce amerykańskim sposobem suszone, wysmientie na kompoty, oraz kompoty w słoikach w różnych gatunkach.

Prawdziwy portier angielski i koniak krajowy.

Dziesięcny jakoto: sarninę i plackowo wszelkie Żywe raki, zółwie i różne gatunki konserw.

Wina wysmientie węgierskie, austriackie i zagraniczne oraz wódki i likiery w różnyh smakach.

KAROL KNORECKI i SPÓŁKA
Kraków, Florjańska 23
poleca

M. BEYER i SPÓŁKA

w KRAKOWIE, Sukiennice, Nr. 12, 13, 14,
naprzeciw kościoła Najśw. Panny Maryi.

ZAKŁAD WYROBU GOTOWEJ BIELIZNY i WYPRAW ŚLUBNYCH.
SKŁAD FABRYCZNY TOWARÓW PŁÓCIENNYCH:

Bielizna męska, damska i dziecinna

w różnych gatunkach i wielkościach.

Całe wyprawy dla młodzieży szkolnej są gotowe na składzie po najniższej cenie.

PŁÓTNA KRAJOWE i ZAGRANICZNE
oraz bielizna stołowa biała i kolorowa.

Główny skład oryginalnej bielizny wełnianej trykotowej Prof. Dra Gustawa Jaegera, oraz wszelkich wyrobów trykotowych bawełnianych, wełnianych i jedwabnych, pończoch damskich, dziecinnych i skarpetek męskich.

WIELKI WYBÓR PARASOLI i PARASOLEK
od najtańszych do najwykwintniejszych.

Zamówienia zamiejscowe uskutecznią się odwrotną pocztą.

15 15

WODY MINERALNE KRYNICKIE

okazały się na podstawie długoletnich doświadczeń nader skutecznymi:

1. W niedokrewności u dzieci dotkniętych krzywicą kośćca (Rhachitis), tudzież zółzami (Scrophulosis).
2. W przewlekłych niezbytach przewodu pokarmowego, połączonych z uporczywą biegunką, tak często trudnych do usunięcia, zwłaszcza u dzieci wątłych.
3. W neurasthenii, — osłabieniu nerwowem, — połączenia wapna, obok soli żelazawych, wpływają znakomicie na ogólny stan chorego, jak to stwierdziło wielu nowszych neuropatologów.
4. W pomazaniach na nasieniotołku i t. p., jeżeli zbroceniom tym towarzyszy niedokrewność i rozdrażnienie nerwowe.
5. Przeciw Bledności (Anemiasis) i Białaczce (Leukaemia) powszechnie znaną jest znakomita działalność wody krynickiej ze źródła „Gł.”
6. W niezbytach przewlekłych pęcherza i miedniczkowych, w przewlekłym zapaleniu nerek, wody krynickie okazały się nader skutecznymi.
7. Woda ze źródła slotwińskiego (szczawa magnezowo-żelazista, lekko rozwalniająca), znakomicie działa jako środek dyjetetyczny (podawana zamiast zwykłego napoju, z dodatkiem wina lub sama) we wszystkich stanach niedokrewności i osłabienia, szczególnie w następstwie cierpień narządu płciowego u kobiet.

15 15

Zamówienia na rozsetkę wód mineralnych krynickich przyjmuje C. K. ZARZĄD ZDROJOWY w KRYNICY.